

Obsah

Seznam zkratk	6
Úvod	8
1 Pojem a účel trestu	9
2 Historie trestů	11
2.1 Trest odnětí svobody	11
2.2 Trest smrti a jeho nahrazení výjimečnými tresty	12
2.3 Snahy o zrušení doživotního trestu v některých zemích	21
3 Výjimečný trest v zahraničí	23
3.1 Francie	23
3.2 Belgie	27
3.3 Rakousko	19
3.4 Anglie a Wales	31
3.5 Německo	33
3.6 Slovensko	37
3.7 Moldavsko	40
4 Právní úprava ukládání výjimečného trestu	44
4.1 Historický vývoj právní úpravy výjimečného trestu	44
4.2 Zákonné podmínky uložení výjimečného trestu dle zákona č. 140/1961 Sb.	50
4.2.1 Vývoj do roku 1990	50
4.2.2 Vývoj po roce 1990	52
4.2.2.1 Přezkum uloženého doživotního trestu	59
4.2.2.2 Výjimečný trest a mladiství	61
4.3 Právní úprava zákonných podmínek pro uložení výjimečného trestu (dle zákona č. 40/2009 Sb.) platná od 1. 1. 2010.	61
4.4 Podmíněné propuštění	65
4.5 Milost a amnestie	68
5 Právní úprava výkonu výjimečného trestu	69
5.1 Příslušné právní předpisy	69
5.1.1 Mezinárodní aspekty právní úpravy	69
5.1.2 Právní úprava podle zákona č. 140/1961 Sb.	70
5.1.3 Právní úprava podle zákona č. 40/2009 Sb.	75
5.2 Výkon výjimečného trestu	76
5.2.1 Věznice Valdice	78
5.2.2 Věznice Mírov	79
5.2.3 Věznice Karviná	79

5.2.4	Věznice Rýnovice	80
5.2.5	Věznice Opava	81
5.2.6	Věznice Ilava	82
6	Psychické a sociální účinky výjimečného trestu	85
6.1	Trest odnětí svobody od patnácti do dvaceti pěti let	91
6.2	Trest odnětí svobody na doživotí	96
6.3	Rozdíly mezi odsouzenými na doživotí podle délky již vykonaného trestu	101
6.4	Možnosti budoucího vývoje	101
7	Výzkum Klause Laubenthala	108
7.1	Výsledky výzkumu	110
7.2	Psychosociální stresové faktory	113
7.3	Osobnostní znaky	120
7.4	Aspekty zacházení s doživotně odsouzenými	121
7.5	Klasifikace a dekoncentrace	122
7.6	Zesílení kontaktů s vnějším světem	124
7.7	Překonání časového faktoru	127
8	Výzkum výjimečného trestu v České republice v letech 1998 až 2009 ..	129
8.1	Výzkum doživotně odsouzených 1998	130
8.2	Výzkum doživotně odsouzených 2004/2005	132
8.3	Výzkum doživotně odsouzených 2009	137
8.4	Stresové faktory	141
8.4.1	Výzkum 1998	142
8.4.2	Výzkum 2004/2005	147
8.4.2.1	Doživotí	147
8.4.2.1.1	Muži versus ženy	153
8.4.2.1.2	Jednotlivé věznice	155
8.4.2.2	15–25 let	163
8.4.2.2.1	Jednotlivé věznice	168
8.4.2.2.2	Muži versus ženy	177
8.4.2.3	Muži versus ženy celkově	179
8.4.3	Výzkum 2009	182
8.4.3.1	Doživotí	183
8.4.3.1.1	Celkové výsledky	183
8.4.3.1.2	Jednotlivé věznice	188
8.4.3.2	15–25 let	193
8.4.3.2.1	15–25 let – celkové výsledky	194
8.4.3.2.2	Jednotlivé věznice 15–25 let	197
8.4.3.2.3	15–25 let muži versus ženy	205
8.5	Zacházení s doživotně odsouzenými	209

8.5.1 Výzkum 1998.....	209
8.5.2 Výzkum 2004/2005.....	210
8.5.3 Výzkum 2009.....	210
8.5.4 Shrnutí.....	211
8.6 Kontakty s vnějším světem.....	214
8.6.1 Výzkum 1998.....	214
8.6.2 Výzkum 2004/2005.....	215
8.6.3 Výzkum 2009.....	216
8.6.4 Shrnutí.....	217
8.7 Výzkum vězeňského personálu.....	218
8.7.1 Šetření 1998.....	219
8.7.2 Šetření 2004/2005.....	221
8.7.3 Šetření 2009.....	226
8.8 Srovnání celkových výsledků jednotlivých výzkumů.....	234
8.9 Dovětek.....	239
Závěr.....	240
Seznam použité literatury.....	243
Příloha č. 1.....	250
Příloha č. 2.....	252
Příloha č. 3.....	254